

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مطالعات اجتماعی پایه هفتم

فصل اول: حقوق و مسئولیت های ما

درس اول: من حق دارم

تعریف و معنای حق

همه ما مخلوق خداوند هستیم. خداوند انسان را عزیز،
محترم و گرانقدر آفریده و درباره گرامی بودن مقام او در
قرآن فرموده است:

ما فرزندان آدم را بسیار گرامی داشتیم.....و آنها را بر
بسیاری مخلوقات دیگر برتری بخشیدیم.
(سوره اسراء، آیه 70)

درس اول: من حق دارم

تعریف و معنای
حقوق طبیعی

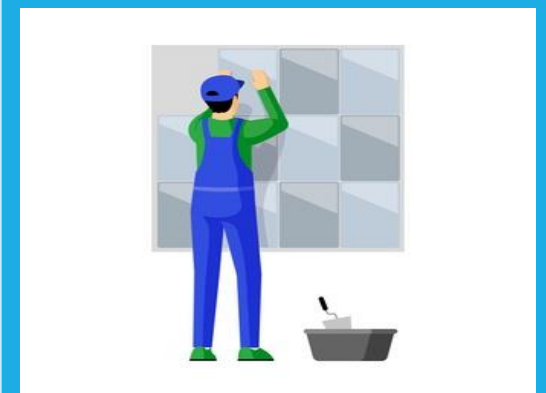
خداوند با آفرینش انسان، حقوقی به او اعطا کرده است. منظور از حق چیزهایی است که یک انسان به دلیل **مقام انسانی اش**، شایستگی داشتن آنها را دارد. انسان ها از ابتدای خلقت و تولد دارای حقوق طبیعی* می شوند.

حقوق طبیعی:

حقوقی که خداوند به دلیل مقام انسان برای همه انسان ها قائل شده و در نهاد آدمیان قرار داده و از تولد تا مرگ با انسان ها همراه است و ربطی به کشور، زبان، نژاد و... ندارد.

درس اول: من حق دارم

مثال

مثال:

❖ همهٔ انسان ها **حق حیات** یا **زندگی** دارند، که مهمترین حق آنها است.

❖ همهٔ انسان ها **حق** دارند از **نعمت های الهی** برخوردار شوند.

❖ همهٔ انسان ها **حق** دارند برای تامین نیاز های خود **کار** و **تلاش** کنند.

❖ همهٔ انسان ها **حق** دارند **ازدواج** بکنند و تشکیل خانواده بدهند، یاد بگیرند راه زندگی خود را **انتخاب** کنند.

"نکته"

هیچکس نمی تواند به تنهایی زندگی کند.

ما از ابتدای تولد با پدر، مادر، خواهر و برادر و خویشانمان ارتباط برقرار می کنیم.

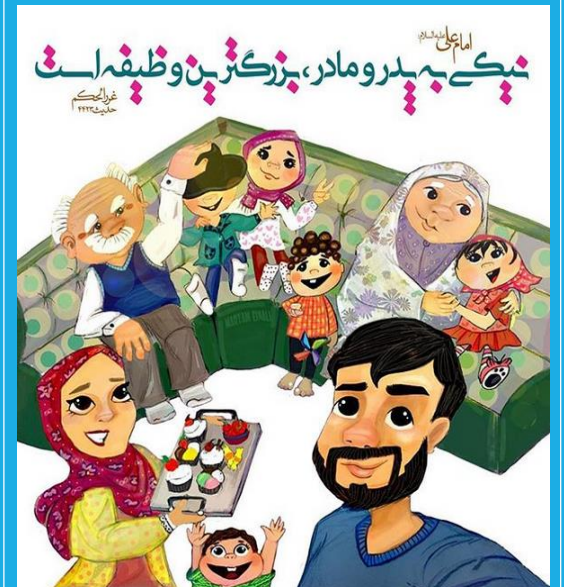
سپس به مدرسه می رویم و با معلمان و همکلاسی هایمان ارتباط برقرار می کنیم.

زمانی که بزرگ میشویم، تشکیل خانواده می دهیم و صاحب فرزند می شویم و برای رفع نیاز های مادی و معنوی* خود، از دیگران، در محله، شهر و روستای خویش کمک می گیریم.

درس اول:
من حق دارم

"نکته"

انسان موجودی
اجتماعی است

نیاز های مادی و معنوی:

نیاز مادی:

به نیاز هایی مانند: خوراک، پوشاک و ابزار و وسایل زندگی، **نیاز های مادی** گفته می شود.

نیاز معنوی:

به نیاز هایی مانند: نیاز به خداپرستی، محبت، احترام، زیبایی، همدلی، همکاری و کمال، **نیاز های معنوی** می گویند.

درس اول: من حق دارم

نیاز های مادی و معنوی

درس اول: من حق دارم

مفهوم تبعه

هر فردی تبعه* یک کشور است. تبعه یک کشور بودن، موجب می شود افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن کشور داشته باشند.

تبعه: تبعه یک کشور بودن، یعنی تعلق به آن کشور داشتن و از قوانین و مقررات آن کشور پیروی کردن.

مثال: ما تبعه ایران هستیم.

جمع این کلمه، اتباع است.

درس اول: من حق دارم

انواع حق

انواع **حق**:

- ❑ حق در **خانه و خانواده**
- ❑ حق در **مدرسه**
- ❑ حق در **محیط زندگی و کشور**

درس اول: من حق دارم

حق در خانه و خانواده

□ هر فرد **حق** دارد، نام و نام خانوادگی و شناسنامه داشته باشد.

□ فرزندان **حق** دارند از محبت و توجه مادر و پدر برخوردار باشند.

□ همه **حق** دارند با سواد شوند، تحصیل کنند و استعداد های خود را شکوفا کنند.

□ همه افراد **حق** دارند، غذا، لباس و مسکن مناسب داشته باشند.

توان مالی* : مقدار پولی که فرد می تواند برای خریدن وسایل مورد نیاز خود بپردازد. (بودجه)

✓ هر دانش آموزی **حق** دارد در مدرسه به او به اندازه سایر دانش آموزان توجه کنند و مسئولان و معلمان مدرسه در این باره تبعیضی* بین او و دیگران قائل نشوند.

تبعیض:

رفتار نابرابر با افرادی که **حقوق** یکسان دارند. رسول اکرم(ص) میفرمایند: عادلترین مردم کسی است که برای مردم همان را بپسندد که برای خود می پسندد و برای آنان نپسندد آنچه را برای خود نمی پسندد.

درس اول: من حق دارم

حق در مدرسه

درس اول: من حق دارم

حق در مدرسه

✓ هر دانش آموز **حق** دارد نظرش را درباره مشکلات درسی یا روش های آموزشی در مدرسه، مؤدبانه و محترمانه بیان کند.

✓ هیچکس نباید در مدرسه مورد تمسخر یا تنبیه بدنی قرار بگیرد.

" يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ "

ای اهل ایمان، مؤمنان هرگز نباید قومی قوم دیگر را مسخره

و استهزا کنند. (آیه 11، سوره حجرات)

➤ هر فرد **حق** دارد در محیطی سالم، تمیز و پاک زندگی کند.

رسول خدا(ص) می فرمایند:

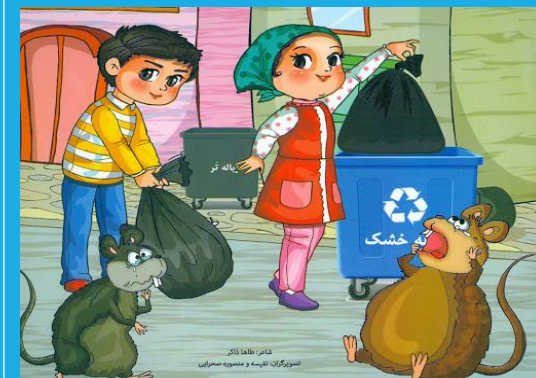
هر کس درختی بکارد و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هرچه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت.

➤ هر فرد **حق** دارد از خدمات مناسب پزشکی و بهداشتی استفاده کند.

➤ همه **حق** دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند.

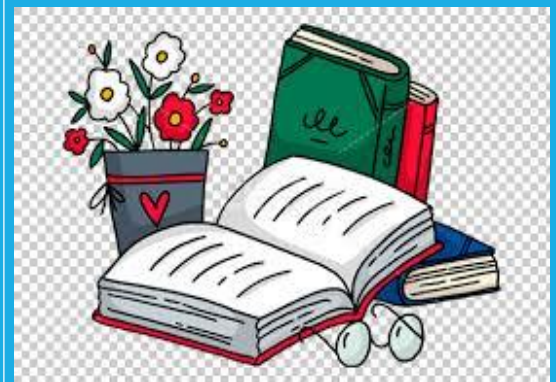
درس اول: من حق دارم

حق در محیط
زندگی و کشور

درس اول: من حق دارم

تکالیف

- ✓ آیا یک فرد افغان که ساکن ایران است، از حقوق طبیعی یکسانی مانند شهروندان ایرانی برخوردار است؟ چرا؟
- ✓ خود را در نقش مادر و پدر خانواده و معلم مدرسه در نظر بگیرید، به نظر شما در هر یک از این نقش ها، از چه حقوقی برخوردار می شوید؟ برای هر یک دو مورد مثال بزنید.